

Složka sady	VY_12_INOVACE_SLS.7.57
Autor	Martina Hantychová
Vzdělávací oblast	**Člověk a společnost**
Vzdělávací obor	*Dějepis*
Předmět	Společensko-literární seminář
Témat. okruh	Historie
Téma	Deník Anny Frankové
Ročník	7. ročník
Rozsah vyuč. jednotky	1 vyučovací hodina
Očekávaný výstup	Žák v literárních dílech vyhledává a dokládá projevy antisemitismu a rasismu
Metodický postup	Motivace: napište, co děláte během všedního dne Práce s literárním textem, porovnání vlastního s deníkem Anny Frankové Vypracování pracovního listu, žánr deníku Kontrola porozumění textu
Druh učeb. materiálu	Pracovní list s řešením
Ověřeno při výuce	**Datum**: 28.1.2013 **Třída:** 7.r.
Zdroj	Frank, Anne. *Deník Anny Frankové*. přeložil Miroslav Drápal. 1. vyd. v této verzi. Praha : Lidové noviny, 1992. ISBN 80-7106-048-8.
Poznámka	_____

DENÍK ANNY FRANKOVÉ

PRACOVNÍ LIST

1) **Napiš stručně do levé části tabulky, jak probíhá tvůj všední den. Uváděj u jednotlivých činností časové údaje.**
2) **Přečti si text a zapiš, jak popisuje svůj typický den Anna Franková.**

Můj všední den	**Annin všední den**
Ráno a dopoledne	
Oběd a odpoledne	
Večer a v noci	

3) **Barevně označ, v čem se váš den liší.**
4) **Kdy se Anna do zadního domu nastěhovala a proč?**

5) **Jak byste charakterizovali žánr deníku?**

6) Napiš, zda je tvrzení správné, nebo chybné.

Anna bydlela v pokoji se sestrou.

Anna prováděla každý večer důkladnou hygienu.

Někteří z ukrývajících se židů tajně pracovali.

Anna měla krátkou a nepohodlnou postel.

V noci Anna používala nočník.

V noci je v domě i venku obvykle naprostý klid.

Anna mohla každý den dlouho spát, nemusela se vstáváním spěchat.

Paní van Daanová je zhýčkaná a musí mít výhody oproti ostatním.

V půl jedné musí být všichni potichu, aby je nezaslechl nikdo z továrny.

Anna měla vlastní pracovní stůl, na kterém si psala deník.

Margot je Annina sestra.

Číslo šest u stolu je Annina matka.

Nejvíc si Anna utahuje ze syna van Daanových.

Nejbližší v rodině je Anně matka.

Bep byla Annina kamarádka v zadním domě.

Všichni měli málo jídla a měli hlad.

Nejčastěji na záchod chodil Dussel.

DENÍK ANNY FRANKOVÉ

PRACOVNÍ LIST - ŘEŠENÍ

1) **Napiš stručně do levé části tabulky, jak probíhá tvůj všední den. Uváděj u jednotlivých činností časové údaje.**
2) **Přečti si text a zapiš, jak popisuje svůj typický den Anna Franková.**

Můj všední den	**Annin všední den**
Ráno a dopoledne	
	Vstává po sedmé hodině se zazvoněním budíku
	Anna se učí, čte, píše deník
	Dopoledne pomáhá s úklidem nebo se fintí v koupelně, když je tam volno
Oběd a odpoledne	
	V jednu hodinu se všichni scházejí Poslouchají BBC
	Potom jedí polévku a jdou si odpočinout
	Oběd u společného stolu – 9 lidí
Večer a v noci	
	Kolem deváté příprava na spaní – rozkládání postele, mytí v umyvadle, natáčení vlasů, čištění zubů apod.
	V deset hodin uložení ke spánku, zatemnění oken, rušena spolubydlícími, pak usíná
	Ve tři hodiny jde na nočník, je jí nepříjemné, že ji slyší její spolubydlící Někdy slyší zvenku střelbu, jde k otci

3) **Barevně označ, v čem se váš den liší.**
4) **Kdy se Anna do zadního domu nastěhovala a proč?**
   V srpnu roku 1942, byla židovka a dostala předvolání do transportu.

5) **Jak byste charakterizovali žánr deníku?**
   Osobní zápisy, které jsou označeny datem, nemusí být původně určený k publikování

6) Napiš, zda je tvrzení správné, nebo chybné.

Anna bydlela v pokoji se sestrou. NE

Anna prováděla každý večer důkladnou hygienu. ANO

Někteří z ukrývajících se židů tajně pracovali. ANO

Anna měla krátkou a nepohodlnou postel. ANO

V noci Anna používala nočník. ANO

V noci je v domě i venku obvykle naprostý klid. NE

Anna mohla každý den dlouho spát, nemusela se vstáváním spěchat. NE

Paní van Daanová je zhýčkaná a musí mít výhody oproti ostatním. ANO

V půl jedné musí být všichni potichu, aby je nezaslechl nikdo z továrny .NE

Anna měla vlastní pracovní stůl, na kterém si psala deník. NE

Margot je Annina sestra. ANO

Číslo šest u stolu je Annina matka. NE

Nejvíc si Anna utahuje ze syna van Daanových. NE

Nejbližší v rodině je Anně matka.NE

Bep byla Annina kamarádka v zadním domě. NE

Všichni měli málo jídla a měli hlad. NE

Nejčastěji na záchod chodil Dussel. ANO

Středa 4. srpna 1943

Milá Kitty,

teď, co jsme už dobrý rok obyvateli zadního domu, víš už ledacos o našem životě. Některé věci ale prostě nejdou popsat. Je to všecko úplně jiné než v normálních dobách a u normálních lidí. Abych Ti umožnila blíže nahlédnout do našeho života, budu Ti občas popisovat některou část našeho běžného dne. Dnes začnu večerem a nocí.

Večer kolem deváté: Začíná v zadním domě shon s ukládáním do postele, a je to skutečně vždycky shon. Přesouvají se židle, vytahují postele, rozestýlají přikrývky a nic nezůstává tak, jak to bylo přes den. Já spím na malém gauči, který je necelých jeden a půl metru dlouhý. Musím si ho tedy prodloužit židlemi. Peřinu, prostěradlo, polštáře, přikrývky - to všechno vytahuji z Dusselovy postele, kde je to uloženo přes den.

Odvedle je slyšet strašné skřípání Margotiny skládací postele. Zase gaučové přikrývky a polštáře, aby byla dřevěná prkénka aspoň trochu pohodlnější. Nahoře jako by něco hřmělo, je to však jen postel paní van Daanové. Ta se totiž přesouvá k oknu, aby Její Výsost v růžové noční jupičce dostala do svých malých nosních dírek trochu čerstvého vzduchu.

Devět hodin: Po Petrovi vstupuji do koupelny, následuje důkladné omývání. Nezřídka se stává (většinou v horkých dnech), že se ve vodě prohání bleška. Potom vyčistit zuby, natočit vlasy, upravit si nehty, přiložit si vatu s peroxidem (na vybílení tmavých chloupků pod nosem), a to všecko v krátké půlhodince.

Půl desáté: Rychle si obléknout koupací plášť. Mýdlo v jedné ruce, nočník, vlásenky, kalhoty, natáčky a vatu v druhé spěchám

z koupelny, většinou ještě povolána zpět kvůli vlasům, které v ozdobném, ale pro dalšího myjícího se nepříjemném, kruhu hyzdí umyvadlo.

Deset hodin: Zatemnění dolů, dobrou noc! V domě ještě dobrou čtvrt hodinu vrzají postele a sténají poničená péra, pak je všude ticho. Alespoň tehdy, když hořejší sousedé nemají v posteli žádnou hádku.

Půl dvanácté: Dveře koupelny vrznou. Do pokoje vpadne tenký proužek světla. Skřípání bot, dlouhý plášť, ještě delší než muž, který v něm vězí... Dussel se vrací ze své noční práce v Kuglerově kanceláři. Deset minut šoupání po podlaze, šustění papíru (od jídla, které schovává), odestýlání postele. Pak postava opět zmizí a z toalety je chvílemi slyšet podezřelý hluk.

Přibližně tři hodiny: Musím vstát, abych vykonala malou potřebu do plechovky pod postelí, pod níž je z opatrnosti podložena ještě gumová rohožka pro případ, že by ta věc prosákla. Když je to nutné, zadržím vždycky vzduch, protože to do plechovky bublá jako potůček z hor. Pak se plechovka vrací na místo a postava v bílé noční košili, která z naší Margot každý večer vyloudí výkřik: „Ó, ta nemravná noční košile," leze zpátky do postele. Asi čtvrthodinu ta jistá osoba leží a naslouchá nočním zvukům. Nejdřív, jestli snad není dole zloděj, potom zvukům různých postelí nahoře, vedle a v pokoji, z nichž se dá většinou rozpoznat, zda jednotliví spolubydlící v domě spí nebo tráví noc v polobdění. To poslední není příjemné, hlavně když jde o člena rodiny jménem dr. D. Nejdřív uslyším zvuk, jako když ryba lapá po vzduchu. To se opakuje přibližně desetkrát, potom je slyšet střídavě navlhčování rtů nebo pomlaskávání, následuje dlouhotrvající převalování v posteli a přesouvání polštářů. Pět minut panuje naprosté ticho, pak se průběh událostí opakuje nejméně ještě třikrát, než se pan doktor opět na chvíli ponoří do spánku.

Také se může přihodit, že se v noci mezi jednou a čtvrtou někde střílí. Ani si to neuvědomuji a ze zvyku se postavím vedle postele. Někdy ještě tak ponořená do snů, že myslím na francouzská nepravidelná slovesa nebo na nějakou půtku nahoře. Až když je po všem, uvědomím si, že se střílelo a že jsem klidně zůstala v pokoji. Ale většinou udělám to první. Rychle popadnu polštář a kapesník, natáhnu si koupací plášť a pantofle a běžím k otci, přesně tak, jak to Margot popsala v básni k narozeninám:

Jak ozve se první rána v noci,
kdopak to přichází bez pomoci -
děvčátko malé, co dělat neví,
k tátově loži toužebně hledí.

Jak přistanu ve velkém lůžku, nejhorší děs je pryč, pokud není střílení moc hlasité.

Tři čtvrti na sedm: Crrrrr... Budík, který dokáže spustit v každou denní hodinu, ať to potřebujeme nebo ne. Cvak... cvak, paní van Daanová ho zaklapla. Bum... Pan van Daan vstal. Postavit vodu, potom horempádem do koupelny.

Čtvrt na osm: Dveře zavřou znovu. Dussel smí jít do koupelny. Konečně sama, odstraním zatemnění a v zadním domě začíná nový den.

Tvoje Anna

Milá Kitty, **Čtvrtek 5. srpna 1943**

dneska si probereme poledni přestávku.

Je půl jedné: Všichni v domě ožívají. Van Maaren, muž s temnou minulostí, a de Kok teď odešli domů. Shora je slyšet hučení vysavače na krásném a jediném koberci paní van Daanové. Margot sebere pod paži pár knih a odchází dávat hodinu „zaostalým dětem", neboť takto působí Dussel. Pim se usadí se svým věčným Dickensem do klidného kouta. Matka spěchá o poschodí výš, aby pomohla horlivé hospodyni, a já jdu do koupelny, abych ji trochu zvelebila - a přitom i sebe.

Tři čtvrti na jednu: Pomaloučku se všichni scházejí. Nejdřív pan Gies, potom Kleiman nebo Kugler, Bep a někdy taky na chvilku Miep.

Jedna hodina: Všichni sedí kolem malého rádia a napjatě poslouchají BBC, a to jsou jediné okamžiky, kdy si obyvatelé zadního domu neskáčou vzájemně do řeči, neboť mluví někdo, komu ani pan van Daan nemůže odporovat.

Čtvrt na dvě: Velké rozdílení. Každý zezdola dostane šálek polévky a někdy i kousek zákusku. Pan Gies spokojeně usedne na gauč nebo se opře o psací stůl, vedle sebe noviny a šálek a většinou i kočku. Když z toho něco chybí, donekonečna protestuje. Kleiman vykládá poslední novinky z města; je jejich vynikajícím zdrojem. Kugler hřmotně dupá po schodech. Krátké a prudké zaklepání na dveře, pak vstupuje a mne si ruce, podle okolností buď dobře naladěný a čilý, nebo špatně naladěný a tichý.

Tři čtvrtě na dvě: Strávníci se zvednou a každý odchází zpátky za svým zaměstnáním. Margot a matka myjí nádobí, manželé van

Daanovi si lehnou na gauč, Peter jde na půdu, otec si lehne, Dussel také a Anna se vrhne do práce.

Teď nastává nejklidnější hodina. Když všichni spí, nikdo není rušen. Dussel sní o vybraném jídle, to je vidět na jeho obličeji. Nepozoruji ho ale dlouho, jelikož čas spěchá, a už ve čtyři tu stojí pedantický doktor s hodinkami v ruce, protože vyklízím stůl o minutu později.

Tvoje Anna

Sobota 7. srpna 1943

Milá Kitty,

přerušení v popisu zadního domu. Před pár týdny jsem začala psát povídku, kterou jsem si celou vymyslela, a mám obrovskou radost, že mi to jde tak pěkně od ruky.

Tvoje Anna

Pondělí 9. srpna 1943

Milá Kitty,

tentokrát pokračování průběhu dne v zadním domě. Po poledni přestávce následuje oběd.

Pan van Daan: Zahajuje kolo. Je obsloužen první, když mu chutná, vezme si ode všeho pořádnou porci. Většinou přitom mluví, vždycky dá k lepšímu nějaký svůj názor a jakmile jej vysloví, nesmí se na něm už nic měnit. Když se toho někdo odváží, se zlou se potáže. Ach, ten umí člověka znectít. Nechtěla bych to zažít. Kdo to jednou prodělal, dává si podruhé pozor. Jeho mínění je jedině správné, ví všecko nejlíp. No prosím, má chytrou hlavu, ale samolibost toho pána taky dosahuje vysokého stupně.

Milostivá paní: Vlastně bych měla raději mlčet. Některé dny, hlavně když je špatně naložená, lépe na její tvář nekoukat. Vezmemeli to kolem a kolem, na všech polemikách má vinu ona. Nikoli předmět diskuse! Kdepak, každý se střeží dotknout se jí, ale mohlo by se jí říkat „hecířka". Hecovat, to je její nejmilejší zaměstnání. Hecovat proti paní Frankové a Anně. Proti Margot a panu Frankovi to nejde tak snadno.

Ale teď ke stolu. Paní van Daanová nepřijde zkrátka, i když si to mnohdy myslí. Vyhledat nejmenší brambůrky, nejchutnější sousta, to ze všeho nejvybranější, toť zásada naší madam. Ti ostatní přijdou na řadu, teprve když já mám to nejlepší. (Přesně totéž si ona myslí o Anně Frankové.) Další věcí je mluvení. Hlavně když někdo poslouchá - jestli ho to zajímá nebo ne, na tom přece nezáleží. Určitě si myslí, že co zajímá paní van Daanovou, zajímá každého.

Koketně se usmívat, dělat, jako bych o všem něco věděla, každému dávat dobrou radu a o každého mateřsky pečovat, to přece *musí* dělat dobrý dojem. Ale když se podíváme důkladněji, nátěr oprýská. *Pilná*, za prvé, *veselá*, za druhé, *koketní*, za třetí, a někdy hezká larvička. To je Petronella van Daanová.

Třetí stolovník: Toho není moc slyšet. Mladý pan van Daan je nejčastěji tichý a nenápadný. Co se chuti k jídlu týče, je bezedný. Nikdy nemá dost, i po nejsytějším jídle bohorovně tvrdí, že by určitě dokázal sníst dvojnásobek.

Číslo čtyři je Margot: Jí jako vrabeček, nemluví vůbec. Jediné, co jí jede, je zelenina nebo ovoce. „Rozmazlená," to je ortel manželů van Daanových. „Málo čerstvého vzduchu a sportu," to je naše mínění.

Vedle ní máma: Chuť k jídlu dobrá, mluví pilně. Nikoho ani nenapadne, jako v případě paní van Daanové, že toto je hospodyně. V čem je ten rozdíl? Inu, paní van Daanová vaří a matka myje a uklízí.

Číslo šest a sedm: O tátovi a o mně toho moc nepovím. Táta je nejskromnějším člověkem u stolu. Vždycky se dívá, jestli už mají ostatní. Nic nepotřebuje, nejlepší věci jsou pro děti. Je vzor dobroty, a vedle něho sedí raneček nervů zadního domu!

Dussel: Bere, nekouká, jí, nemluví. A když už musí něco říct, tak proboha jen o jídle, z toho nevzejde hádka, jenom chvástání. Mizejí v něm obrovské porce a nidky neřekne „ne", ani při dobrých věcech, ba často ani při špatných. Kalhoty vytažené až k hrudi, červená kazajka, černé lakové pantofle a kostěné brýle. Tak ho lze vidět u stolku, věčně při práci, která k ničemu nevede a je přerušována jen polednim šlofíčkem, jídlem a (jeho zamilovaným) záchodem. Třikrát, čtyřikrát, pětkrát denně stojí někdo netrpělivě před záchodovými dveřmi a šklebí se, přešlapuje z nohy na nohu a nemůže to vydržet. Ruší ho to? Ale kdepak! Od čtvrt na osm do půl osmé, od půl jedné do jedné, od dvou do čtvrt na tři, od čtyř do čtvrt na pět, od šesti do čtvrt na sedm a od půl dvanácté do dvanácti v noci, podle toho se lze řídit, to jsou jeho pevná „sezení". Od toho se nikdy neodchýlí, ani se nedá rušit úpěnlivým hlasem přede dveřmi, varujícím před rychle se blížící pohromou.

Číslo devět: není rodinný příslušník zadního domu, přesto však společník v domě a u stolu. Bep má zdravý apetit. Nic nenechá na talíři, není vybíravá. Vším ji lze potěšit, a to právě těší nás. Vesele a příjemně naložená, ochotná a dobromyslná, takové jsou její vlastnosti.

Tvoje Anna